

[Grethe Philip.]

Bemærkningen hertil lyder i al sin enkelhed således – se tillægsbetænkningen side 222:

»Skatteyderstøtten til Det kgl. Teater og Kapel afvikles over en kortere årrække.«

Dette forslag er nu i dag fulgt op af et dagsordensforslag stillet af fru Kirsten Jacobsen, der går på de samme linjer. Enhver ved, at hvis disse forslag blev vedtaget, ville det være ensbetydende med lukning af nationalscenen.

Det er jo et klart standpunkt, men lad mig sige straks, at det er et standpunkt, som vi i det radikale venstre er totalt uenig i, og som vi derfor tager helt og aldeles afstand fra. Den danske nationalscene, Det kgl. Teater, skal bevares som et vigtigt led i vort kulturliv. Hver gang vi sidder i teatret og følger replikkerne i Holbergs skuespil, lytter til Carl Nielsens musik eller glæder os over Bournonvilles balletter, så bestyrkes vi i vor kulturelle arv og får gennem teatrets kunst nye kræfter til at give denne arv videre til næste generation. Det kgl. Teater har en særlig forpligtelse til at opføre vore danske dramatiske klassikers værker, men det er også nationalscenen, der sikrer os, at vi stadig tilbagevendende på en dansk scene ser de store internationale klassikere. Gennem teatrets lange historie har det medvirket til at gøre os mindre småborgerligt provinsielle og mindre snæversynede. Gang på gang river teatret os ud af vildfarelser om egen fortræffelighed, og vinduet åbnes ud til en bedre forståelse af andre mennesker og af andre menneskers og folks livsvilkår. Vi har vel også lov at være stolte af, at Danmark gennem balletten har givet og stadig giver et bidrag til scenekunsten, der ligger oppe på et internationalt plan.

Alt dette er såre let at nedbryde på kort tid, men det vil være uendelig svært om overhovedet muligt senere at genopbygge den kunstneriske standard, når det, som var grundlaget, traditionen, overleveringen og de lange linjer bagud, først har været skåret over.

Debatten i dag er ikke i første række en kulturel debat. Så skulle der siges langt mere om kunstens og ikke mindst om scenekunstens betydning for et folks kulturliv og dets overlevelseskraft. Men der skal ikke være nogen tvivl om det radikale venstres holdning, når det gælder nationalscenen. Vi føler os forpligtet over for teatrets videreførelse, og vi anser det for statens opgave at sikre dette ved finansieringen af teatrets drift.

Det kgl. Teater har i nogle år været klemt

fra forskellig side, både hvad det teatermæssige og hvad det økonomiske angår. Teaterinteressen har samlet sig om mindre scener og om nye former for scenekunst. Den almindelige uvilje og protest mod det etablerede og mod det traditionsrige har ført til, at der er rejst tvivl, om det nu også var rimeligt, at Det kgl. Teater be-
slaglægger så store bevillinger.

Meget af den kritik, der har været bragt frem ved sammenligninger mellem driftsudgifterne på Det kgl. Teater og på andre store scener, f. eks. landsdelsscenerne, er udsprunget af enten misforståelser eller mangelfuld viden. Man sammenligner med andre scener, der er rene skuespilscener, men glemmer, at tyngdepunktet i udgifterne ikke ligger i skuespillet, men i opera og ballet med de store kunstnergrupper kapel, operakor og balletkorps.

Teatret har i de seneste år følt sig stærkt økonomisk presset, særlig efter at de generelle besparelser satte ind. Der kan være særlige hensyn, der bør tages, og det er også sket, men principielt kan politikerne ikke fritage Det kgl. Teater for nedskæring, når alle andre statsinstitutioner får deres rammebevilling skåret ned. Det vil jeg gerne sige tydeligt her. Det er politikernes ansvar, og det står jeg ved. Men mon dog ikke også teatrets medarbejdere meget vel forstår dette?

Teatret er nu ude i vanskeligheder, og jante-
loven kører for fuld udblæsning i dagens presse. Man siger: I skal ikke tro, at I er noget! I skal ikke tro, at I er bedre end os andre! Det står hver dag på pressens forsider. Jeg håber, at kunstnerne vil være i stand til at læse det med en skuldertrækning.

Men det er jo ikke blot dagsproblemer, det drejer sig om. Det er værre end det. Vi synes at nærme os en krisesituation. Jeg betragter debatten her i dag som en mulighed for i folketinget at drøfte karakteren af denne krise og vejene til at afhjælpe den.

Ministeren har allerede omtalt den betænkning om Det kgl. Teaters bygnings- og driftsforhold, der blev afgivet i 1974 af et af kulturministeren nedsat udvalg, som jeg havde den glæde at være formand for. Der er ikke tid her til en grundig gennemgang af de overvejelser, udvalget gjorde sig, og de forslag, man endte med at stille. Jeg vil nøjes ved at pege på et par enkelte ting, som jeg mener er af særlig betydning.

Teatrets Gamle Scene er meget gammel – over 100 år – og på mange måder uhensigts-